T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1493

52003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Tarım ve Orman Bakanlığının verilerine göre 2025 yılında büyükbaş hayvan varlığı %4,3 artmış, 2026 yılının Haziran ayı itibarıyla da 17,8 milyon başa ulaşmıştır. Buna karşılık Bakanlık, 2027 yılında 480 bin baş besilik erkek sığır ithalatına izin verilmesini planlamış, bu miktarın 380 bin başını 200 ve üzeri kapasiteye sahip işletmelere ayırmıştır.

Hayvan varlığındaki artışa rağmen yüksek miktarda ithalatın sürdürülmesi, yerli besilik hayvan arzının yeterliliğini, damızlık üretiminin sonuçlarını ve küçük yetiştiricilerin üretimde kalma koşullarını sorgulanır hâle getirmektedir. Artan yem ve işletme maliyetleri karşısında süt ve et üreticilerinin gerçek kazançlarının ve hayvancılık desteklerinin sonuçlarının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 45'inci maddesi ve 5488 sayılı Tarım Kanunu, hayvansal üretimin sürdürülebilirliğinin ve üreticilerin korunmasının sağlanmasını öngörmektedir. 5996 sayılı Kanun kapsamında hayvan hastalıklarının önlenmesi ve hayvan sağlığına ilişkin tedbirlerin uygulanması Bakanlığın sorumluluğundadır.

Bu bağlamda;

1. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında faaliyetini sonlandıran veya hayvan varlığını azaltan büyükbaş ve küçükbaş işletmelerinin sayısı nedir? Bu işletmelerin illere ve işletme büyüklüklerine göre dağılımı ile faaliyetlerini bırakma nedenleri nelerdir? Toplam hayvan varlığı artarken üretimden çekilen küçük işletmelerin sayısı neden azaltılamamıştır?

2. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında süt ve besi hayvancılığında yem, enerji, veterinerlik ve diğer giderler dâhil birim üretim maliyeti ile üreticinin fiilî satış fiyatı nasıl değişmiştir? Üretim maliyetinin satış fiyatını aştığı dönemler ve bölgeler hangileridir? Bu dönemlerde üreticilerin zararını önlemek için hangi tedbirler alınmış ve ne sonuç elde edilmiştir?

3. Çiğ süt tavsiye fiyatı ile üreticinin fiilen eline geçen fiyat arasındaki farklar ve süt-yem paritesindeki değişimler Bakanlığınızca izlenmekte midir? Maliyetini karşılayamadığı için süt üretimini bırakan veya süt hayvanlarını kesime sevk eden yetiştiricilere ilişkin hangi kayıtlar bulunmaktadır? Bu kayıpların önlenmesi için yapılan müdahaleler neden yeterli olmamıştır?

4. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında damızlık dişi hayvan varlığı, doğan ve yaşatılan buzağı sayısı ile damızlık niteliğindeki hayvanların kesime sevki nasıl değişmiştir? Damızlık varlığını korumak için ödenen desteklerin ne kadarı küçük işletmelere ulaşmıştır? 2026 yılında artırılan desteklerin yerli damızlık ve besilik hayvan arzına ölçülebilir katkısı nedir?

5. Büyükbaş hayvan varlığındaki artışa rağmen 2027 yılı için 480 bin baş besilik sığır ithalatı planlanmasının gerekçesi nedir? Yurt içi besilik hayvan arzında tespit edilen açık kaç baştır? 2026 yılında planlanan ithalatın ne kadarı gerçekleşmiş, ithal hayvanların alım ve ülkeye getirme maliyeti ile yerli üretici fiyatlarına etkisi ne olmuştur? Yerli üretimin ithalat ihtiyacını azaltamamasının nedenleri nelerdir?

6. 2027 yılı ithalat planında 200 ve üzeri kapasiteye sahip işletmelere 380 bin, daha küçük işletmelere 100 bin baş kontenjan ayrılmasının gerekçesi nedir? 2026 yılındaki ithal hayvan tahsislerinden işletme büyüklüğüne göre kaç yetiştirici yararlanmıştır? Küçük üreticilerin yerli veya ithal besilik hayvana erişimde karşılaştığı maliyet ve temin güçlüklerini gidermek için hangi tedbirler alınmıştır?

7. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında şap ve diğer bulaşıcı hayvan hastalıkları nedeniyle kaç işletmede hastalık tespit edilmiş, kaç hayvan telef olmuş veya verim kaybına uğramıştır? Aşılama, veteriner hizmeti ve hastalık takibindeki hangi eksiklikler belirlenmiştir? Salgınların tekrarlanmasına veya müdahalelerin gecikmesine neden olan ihmal ve hizmet eksiklikleri hakkında hangi incelemeler yapılmış, üreticilerin tespit edilen zararlarının ne kadarı karşılanmıştır?

8. Bakanlığınızın 2027–2030 döneminde küçük hayvancılık işletmelerinin üretimden çekilmesini önlemek, damızlık varlığını güçlendirmek ve besilik hayvan ithalatı ihtiyacını azaltmak için belirlediği sayısal hedefler nelerdir? Bu hedeflere ayrılan kaynaklar, sorumlu birimler ve uygulama takvimi nedir? Önceki yıllarda sonuç alınamayan uygulamaların hangileri değiştirilecektir?